

ÍNDEX

1. PRÒLEG.....	2
2. INTRODUCCIÓ.....	5
3.1 Què implica escriure una novel·la?.....	11
3.2 Quins tipus de novel·la hi ha?.....	12
3.3 Com es crea un personatge? I el protagonista? Com se sap qui és qui?.....	13
3.4 L'inspiració.....	15
3.5 Entrevista a un escriptor contemporani: Francesc Miralles.....	15
4. ESQUIZOFRÈNIA.....	17
4.1 QUÈ ÉS L'ESQUIZOFRÈNIA?.....	17
4.1.1 TIPUS D'ESQUIZOFRÈNIA.....	18
4.2 APARICIÓ I MANIFESTACIÓ DE LA MALALTIA.....	21
4.2.1 SÍMPTOMES.....	24
4.2.1.1 SÍMPTOMES POSITIUS.....	25
4.2.1.2 SÍMPTOMES NEGATIUS.....	26
4.2.1.3 SÍMPTOMES COGNITIUS.....	28
4.3 COM ES DIAGNOSTICA.....	28
4.4 COM ES TRACTA.....	29
4.4.1 TÍPICS.....	32
4.4.2 ATÍPICS.....	33
4.4.3 ELS EFECTES SECUNDARIS.....	33
4.5 PSICOTERÀPIES I REHABILITACIÓ.....	35
4.5.1 TERÀPIA DE CONDUCTA (COGNITIVOCONDUCTUALS).....	35
4.5.2 PSICOTERÀPIA INDIVIDUAL.....	36
4.5.3 PSICOTERÀPIA DE GRUP.....	37
4.5.4 TERÀPIA FAMILIAR (LA FAMÍLIA COM A TERPEUTA).....	39
4.6 RECURSOS I CENTRES.....	41
5. LA NOVEL·LA: + ENDINS.....	44
6. CONCLUSIONS.....	86
7. BIBLIOGRAFIA.....	88
8. AGRAÏMENTS.....	90

1. PRÒLEG

"Escric perquè m'agrada escriure. Si no semblés exagerat diria que escric per agradar-me a mi. Si de retop el que escric agrada als altres, millor. Potser és més profund. Potser escric per afirmar-me. Per sentir que sóc."

"Una mà, en una pintura, et pot donar tot un personatge. Una mirada et pot impressionar més que no pas la bellesa d'uns ulls. Un somriure enigmàtic, que de vegades pot ser només la contracció d'uns determinats nervis facials, et roba el cor i necessites fer-lo perdurar. Penses: si pogués descriure aquesta mica de moviment gairebé imperceptible que canvia tota una expressió..."

Mercè Rodoreda

Aviat farà un any que en Jordi m'explicava, mentre fèiem un cafè a l'Ateneu, que volia fer una novel·la com a treball de recerca. L'elecció no era fàcil... Tenien un llistat enorme de temes proposats des dels diferents Departaments de l'institut i ell en triava un que comportava fer recerca i també fer creació. Però en Jordi és un alumne amb credibilitat i la seva voluntat dóna confiança. Les seves capacitats són altes perquè és seriós amb els seus plantejaments i perquè ha après a lluitar si vol aconseguir uns resultats... I d'això es tractava !

Uns quants correus electrònics apuntaven alguns detalls de la forma que havia de prendre tot plegat. Vam llegir alguns consells d'escriptores i escriptors de renom, algun altre cafè tot xerrant i... s'iniciava el relat.

Però no seria un relat qualsevol. En Jordi sabia perfectament que no podia fer una novel·la sense definir-ne prèviament alguns aspectes bàsics: els protagonistes, l'espai, el

temps, el tema. I en aquest punt va començar l'aventura.

Jo me l'he anat mirant de lluny. De tant en tant rebia algun correu amb un parell de planes, però en Jordi em deia que tenia l'enfocament clar i que anava endavant, amb seguretat. I ha funcionat!

El relat que teniu a les mans és fruit d'una investigació sobre l'esquizofrènia. Aquesta misteriosa malaltia mental que afecta de manera profunda la persona i el seu entorn familiar i social. Aquesta malaltia que la gent cataloga dins d'aquest món tan poc clar i tan poc cert que anomenem "bogeria". Per això el treball ha consistit en lligar la recerca sobre el que significa escriure i la recerca per documentar-se sobre el tema motor de la història.

Però tot això no s'hagués pogut fer només amb recerca bibliogràfica. Calia un autor profundament interessat en anar lluny, un autor que es cregués el seu personatge i que s'identifiqués amb ell, un autor capaç de fer el pas d'anar a parlar amb una psicòloga perquè li expliqués de què pretenia parlar i el posés en contacte amb un dels seus pacients per descobrir la realitat sobre aquest món que es troba a cavall de la realitat i de la ficció en l'interior d'una ment humana. Calia cercar documentació més enllà dels llibres.

I això és el que ha fet en Jordi, amb molta valentia per part seva i amb una dosi important de creativitat i d'imaginació literària.

El treball d'en Jordi és un treball profund. I no només perquè el títol ho digui sinó perquè en les seves planes hi ha trossos reals de vida, perquè el que hi surt se sustenta sobre

una base certa, sobre persones de debò i sobre fets que, per molt que semblin fantàstics, pertanyen a aquest món real en què totes i tots vivim.

No us fixeu només en el relat. El relat podria ser diferent, més curt o més llarg, amb més o amb menys anècdotes i podria obrir nous camins argumentals. Fixeu-vos, sobretot, en el lligam entre la documentació i el tractament dels personatges. Perquè aquesta és la clau que dóna valor a la feina que ens mostra.

Segur que gaudireu llegint i imaginant !

Albert Bayot i Fuertes

Octubre de 2009, Sant Esteve de Guialbes

"No sé què deu sentir un esquizofrènic, però ben segur que no enyora ningú.

Potser, al començament, t'estranyarà que ja no hi hagi més música nocturna; però quan surti la lluna, sempre hi haurà algú disposat a tocar sonates, sobretot en un sanatori mental; aquí, tots som *'llunàtics'*.

No sabia quina relació hi ha entre els boigs i la lluna, però deu ser molt forta si s'empra una paraula com aquesta per descriure els malalts mentals."

Paulo Coelho, Veronika decideix morir.

2. INTRODUCCIÓ

Quan van explicar-me com havíem de fer el treball de recerca, em van sortir un munt de dubtes i preguntes i sobretot, molts temes per fer-lo. Vaig començar a pensar temes que m'agradaven i que mai trobava el temps necessari per investigar una mica sobre ells. I clar, vaig veure que aquest era el moment oportú per fer-ho.

Vaig començar a posar el meu cervell en funcionament, havia de pensar quin tema era millor: Les presons? Les veritats sobre les religions? Una novel·la?

L'onze S?

En tenia massa que m'agradaven i només em podia quedar amb un. Llavors, calia començar a repassar cada tema, i mirar si de debò tenia ganes de fer-lo o si em costaria moltíssim, ja fos perquè la informació que podia trobar era escassa o per altres motius.

Després de parlar-ne amb professors i contrastar opinions amb companys, em vaig decantar per fer una novel·la sobre una malaltia. I el mateix dia d'entregar el full blanc on calia posar-hi el títol que tindria, el departament que anava i una breu explicació, vaig omplir-lo ràpid i el vaig donar a la Isabel. Ja ho havia fet. Ara tocava començar.

Vaig llegir i contrastar opinions sobre fer el treball d'això.

Jo sé que haig de triar un tema que em motivi i m'agradi, perquè així és quan exprimeixo més del meu petit talent i ho dono tot perquè surti bé. Per això primer vaig tenir una idea, llavors em va caldre estructurar-la i informar-me si seria una utopia poder realitzar el treball a partir d'aquella idea.

I a partir d'aquell dia, he plantejat això.

El cos del meu treball de recerca està estructurat de la següent manera

- Per començar, m'agradaria resoldre la pregunta: **Què és una novel·la i com es fa?** Com es crea una novel·la, des del començament fins al final. Amb què s'inspira l'autor: com imagina que seran els seus personatges, com imagina que serà l'espai i el temps, quin registre farà servir. En definitiva com s'inspira per fer-la ? I llavors, com es posa a escriure, quan decideix que tot està preparat per redactar-la. Quin vocabulari utilitza, quan utilitza tecnicismes i quan paraules més vulgars. I més tard, quan intervé l'editorial, per corregir-la i per valorar-la, per després potser publicar-la.

Una reflexió sobre escriure i la funció de d'un escriptor.

- La segona qüestió a resoldre serà:

Després de molt pensar, tenint en compte que volia tractar una malaltia psíquica, em vaig plantejar quina seria la malaltia a tractar a la novel·la i vaig decidir que seria l'esquizofrènia. Ho vaig decidir per les següents raons:

- 1.Podria trobar molta informació sobre aquesta malaltia.

2.Podria parlar directament amb els malalts.

3.Encaixava completament amb el personatge protagonista de la novel·la.

He buscat moltíssima informació sobre els diferents tractaments, sobre el desenvolupament de la malaltia, com es diagnostica una esquizofrènia i com es supera. I a partir d'aquí he construït un petit manual o assaig de la malaltia.

He seguit un ordre establert, perquè si no hagués fet aquesta recerca, m'hagués estat impossible d'escriure un relat amb aquest tema, com element principal. Era per això que havia de buscar i fer un treball, curt però contundent, que em fes de punt d'inflexió per començar a escriure més tard.

Per fer aquesta part del treball m'ha calgut anar a parlar amb gent especialitzada i sobretot llegir moltíssim. Aquesta part teòrica, l'he fet a partir d'informació extreta de llibres, d'internet, d'articles i de consells de gent.

- I finalment, la novel·la: he Intentat posar en els ulls d'un adolescent normal i corrent - potser una mica independent, esbojarrat i amb ganes de provar coses noves- el desenvolupament –des dels inicis fins a arribar a adonar-se el que està patint, de l'esquizofrènia.

Però les causes són moltes, molts factors intervenen en el desenvolupament. I tots aquests estan reflectits dins la novel·la.

I a partir d'aquí, comença el meu treball de recerca.

3. Una reflexió sobre escriure i la funció d'un escriptor.

Què és una novel·la? Què cal per escriure una novel·la? Qui pot escriure una novel·la? Quins tipus de novel·la hi ha? És difícil triar els personatges? I l'ambientació? Cal saber escriure bé? Cal haver llegit molt? Com es fa una novel·la?

Una novel·la són paraules, una novel·la són dos coses: talent i decisió, una novel·la és una idea extensa, una novel·la és la vida d'una persona o una història suposadament de ficció, encara moltes vegades es basa en situacions i persones reals. Una novel·la són moltes coses, o molt poques.

Per escriure una novel·la primer cal haver pensat molt. Fer un exercici d'autoreflexió, recapacitar. Cal que d'aquest procés en surti una idea. Una idea que sigui el començament de moltes altres de petites. Ha de ser una idea global, com una temàtica, que dins d'aquesta hi pugui haver molts subgrups, que podrien ser els capítols. Però que alhora, aquests capítols s'alimenten de la mateixa idea mare.

Hi ha mola gent que somia algun dia poder escriure una novel·la. Però rebutgen aquesta idea perquè creuen que no tenen prou temps o suficient imaginació per enllaçar tantes paraules.

Potser per escriure una novel·la només es necessita una mica de talent, però cal decisió. Ser constant, veure's capaç de fer-ho i confiar en un mateix. I no pot faltar, una idea.

3.1 Què implica escriure una novel·la?

Aquesta pregunta és molt difícil de respondre. Perquè en el fons és bastant subjectiva. No hi ha un paradigma que inclogui tot el que comporta, tot el que cal per escriure una novel·la.

Però segurament tothom estarà d'acord que escriure una novel·la és una dosis de paciència molt gran.

Potser per escriure una novel·la calen aquests ingredients:

4. Molts quilograms de paciència
5. Una porció d'imaginació i de creativitat
6. Una idea ben cuita
7. Un tema ben desenvolupat
8. Molt de temps
9. Tres quartes parts de decisió
10. Mig got d'argument ben estructurat
11. Amor

Aquesta llista, és potser el que per mi és necessari per crear una novel·la. S'ha de tenir en compte el temps de cocció de cada un i afegir-hi la quantitat exacte d'intriga i passió.

Perquè el resultat no sigui una novel·la normal i corrent, on tot acaba sortint molt bé o molt malament.

3.2 Quins tipus de novel·la hi ha?

Existeixen moltes varietats de novel·les i segurament encara se'n crearan més. Segons el contingut, la forma, el to de l'obra, l'estil, l'argument i fins i tot per audiència o mode de distribució, podem classificar els diferents tipus de novel·la.

Dins d'aquests grans grups podem trobar-hi:

- Segons el contingut: novel·la d'aventures, de cavalleries, de terror, policíaca, pastoril, històrica, morisca, romàntica, fantàstica, social, picaresca, eròtica, ciència-ficció ... I altres estils no tant coneguts.
- Per la forma: autobiogràfica, epistolar (escrita en forma de cartes) i dialogada.
- Pel to de l'obra: satírica, humorística i didàctica.
- Per l'estil: realista, Naturalista (característica donada a finals del segle XIX) i existencial.
- Per l'argument: psicològica o anàlisi psicològic, de tesi i testimoni.
- Per audiència o mode de distribució: trivial, supervendes i per entregues o follatinesca.,

Més enllà dels tipus de novel·la que hi ha, escriure una novel·la o fer-la, implica seguir un ordre preestablert. I aquest és:

- Plantejament: presentació dels personatges, l'espai i el temps.
- Desenvolupament o nus: es desenvolupa la situació, la trama i es crea un conflicte.
- Desenllaç: resolució del conflicte i els problemes plantejats.

3.3 Com es crea un personatge? I el protagonista? Com se sap qui és qui?

Abans de començar a escriure, cal saber qui serà el personatge principal, el protagonista.

Perquè, l'acció es desenvoluparà, més o menys, al seu voltant i els personatges secundaris tindran un lligam amb ell, sigui directament o indirectament. És per això, que per construir els personatges secundaris, primer cal el protagonista.

Per crear un personatge cal tenir clar quin és el seu passat, quin serà el seu desenvolupament psicològic i quin serà el seu destí, dins la novel·la.

Aquest personatge pot tenir bases reals o fictícies, però tindrà unes característiques que el diferenciaran dels altres.

Quan el narrador és omniscient, es centra a posar veu als pensaments i les accions d'aquest personatge principal.

Per triar el personatge protagonista només cal atribuir-li les capacitats i característiques d'aquest personatge. Pots escollir com a protagonista el que més t'agradi o més s'adapti a aquelles qualitats.

Per exemple, si la idea que tens va relacionada amb un desamor d'un adolescent, el protagonista serà un noi o noia d'entre quinze a divuit anys. Però sortiria de context posar-hi un home de quaranta anys, perquè no s'adaptaria a la idea principal.

El número de personatges que hi ha d'haver en una novel·la és totalment personal. Ja que hi pot haver fins i tot més d'un protagonista, un antagonista (personatge dolent) i molts personatges secundaris que només s'esmenti en moments puntuals. També pot aparèixer

en algun moment el personatge objectiu, el qual el protagonista té alguna finalitat amb aquest.

Jo considero que els meus personatges es creen pas a pas ells sols, jo només els hi indico el millor camí, però són ells qui ja han establert el vincle dins el relat. Són com les escultures, ja estan allà abans que tu copegis la pedra per treure'ls-hi la capa que els cobreix.

3.4 L'inspiració

L'inspiració crec que és una cosa molt personal. Cada autor té un lloc especial per escriure, on s'hi sent còmode, on pot escriure amb tranquil·litat i concentrar-se amb el que vol escriure.

En Francesc Miralles per exemple, creu que un bon lloc és estirat al llit, recolzat en un gran coixí. Per mi, és un bon moment per escriure mentre esmorzo estirat al sofà.

Altres gent tindrà llocs inimaginables per escriure, on pugui amagar-se de la societat, perquè escriure és realment una activitat molt intensa.

També pot inspirar escoltar una música determinada, un moment del dia o estar acompanyat d'una persona especial, que t'inspiri seguretat.

L'inspiració no es pot crear, apareix quan menys t'ho esperes.

3.5 Entrevista a un escriptor contemporani: Francesc Miralles

Les teves novel·les, com són? Com les definiries amb poques paraules?

Jo les definiria com a espirituals, per això sovint tenen en el seu centre una història d'amor, que és l'espiritualitat per excel·lència.

Quant temps tardes a escriure una novel·la? Et poses un límit de temps?

Em poso un límit perquè tinc un contracte a complir amb l'editorial. Depenent del gènere trigo entre tres mesos i un any.

Com tries l'espai on ha de passar l'argument? Amb què et bases per fer-ho?

Trio espais geogràfics que conec, perquè això dóna més naturalitat i frescor a les poques descripcions que faig.

Com acostumen a començar i acabar les teves novel·les? Tens algun mode predeterminat?

No, cadascuna comença i acaba d'una forma diferent.

Quan comences a pensar en els personatges? Ho fas seguint uns paràmetres?

La veritat és que m'inspiro en personatges reals que he conegut. Això els fa molt més humans i creïbles.

Necessites escriure en algun moment determinat del dia? O pots fer-ho en qualsevol moment?

Millor pel matí o a primera hora de la tarda. A la nit estic massa cansat per una activitat tan intensa com escriure.

Algun lloc especial/ideal per escriure?

Per exemple al llit, recolzat en un gran coixí.

Quan sents als lectors de les teves novel·les, dir que els ha encantat i els ha fet pensar en qüestions que mai no s'havien plantejat. Com et sents? Et dóna forces per seguir escrivint?

Sí, és la gratificació més gran que pot obtenir un escriptor, molt per sobre dels diners.

Per acabar, segons la teva opinió personal; què és i com es fa una novel·la?

Una novel·la és una història suposadament de ficció, encara que molt sovint es basa en situacions i persones reals, a través de la qual l'autor aspira a entretenir i a exposar una determinada visió del món que vol compartir amb el lector.

Quina és la dificultat més important que sorgeix quan escrius ?

L'inici d'una novel·la sempre és complicat, perquè és quan es prenen més decisions:

personatges, espai geogràfic, narrador, etc.

4. ESQUIZOFRÈNIA

4.1 QUÈ ÉS L'ESQUIZOFRÈNIA?

L'Esquizofrènia és una malaltia mental greu. Es calcula que afecta l'1% de la població mundial, és a dir que cada 1 de 100 persones la patien. Per tant, dins l'Estat Espanyol més de 350.000 persones estan afectades.

El terme esquizofrènia fou introduït per el psiquiatre suís Eugen Bleuler. Prové del grec i significa ment partida o divisió mental (*schizo*: divisió i *phrenos*: ment). L'esquizofrènia és el sinònim original de la famosa *bogeria*. Però ara s'utilitza la paraula bogeria per designar coses molt diferents. Amb el mot esquizofrènia, Bleuler, volia expressar la separació entre personalitat, pensament, memòria i percepció.

Encara que, en termes generals, és un problema de salut pública greu, avui dia els coneixements que es tenen d'aquesta malaltia són escassos i poc definits. Tot i que les seves bases no són del tot conegudes, ja se saben els seus orígens i com tractar-la.

La característica més important de la malaltia és el fet que el malalt està afectat d'una forma total. L'esquizofrènia afecta en la forma de sentir, de pensar, de parlar i de notar del malalt. Qui pateix la malaltia comença un canvi en la seva forma habitual d'abans. Alguns d'aquests canvis poden ser: que el malalt s'aïlli de la seva família i dels seus amics i es negui a estar amb ells, que parli sol, que dormi poc, que rigui sol i sense motius, que no

vulgui anar a treballar, que deixi de cuidar la seva higiene personal, ... Podríem dir que l'esquizofrènia afecta a les persones dins l'àrea social, laboral i a la seva pròpia integritat física.

És necessari dir que el malalt no pot explicar el que està passant perquè té por o sovint no creu que està malalt, per tant, ni demanarà ajuda ni es queixarà del que li està passant i segurament no acceptarà visitar-se ni seguir cap tractament.

4.1.1 TIPUS D'ESQUIZOFRÈNIA

Els diferents tipus d'esquizofrènia estan determinats per els seus símptomes i la seva evolució. Per tant, com que no tots tenen les mateixes característiques, el seu tractament farmacològic és diferent i la resposta que s'aconsegueix també. Es poden dividir en:

Esquizofrènia catatònica

Esquizofrènia desorganitzada

Esquizofrènia paranoide

Esquizofrènia indiferenciada

Esquizofrènia residual

-Esquizofrènia catatònica

Hi predomina el trastorn del moviment i el negativisme.

–Els pacients adopten postures estranyes i incòmodes que poden mantenir durant molt de temps i poden no moure's fins que algú els hi obligui. També fan ganyotes i moviments molt repetitius.

–Copien el que fa o diu una altra persona

–En els casos més greus, poden arribar a no menjar, ni parlar ni beure durant períodes llargs

–El pronòstic per aquest tipus d'esquizofrènia és greu

-Esquizofrènia desorganitzada

Hi predomina l'absurditat.

–Comportament infantil

–Comportaments il·lògics i estranys (riure quan se'ls dona una mala notícia o riure sense cap motiu, córrer d'un lloc a un altre sense tenir cap destí, ...)

–Poden manifestar idees delirants o al·lucinacions, però és inusual en aquest tipus d'esquizofrènia.

–Apareix en edats joves

-Esquizofrènia paranoide

Predomini de les idees delirants i al·lucinacions

–Es caracteritza per les idees delirants i/o les al·lucinacions del malalt. Aquestes al·lucinacions són, sobretot, auditives. Però no es descarta que també en pugui presentar de visuals.

–És l'esquizofrènia més habitual. Es comença a desenvolupar entre els 20 i 30 anys.

–El seu pronòstic és bo. És el tipus que més bé evoluciona. Però a la vegada és el tipus que comporta més problemes a l'entorn per seguir un tractament.

-Esquizofrènia indiferenciada

No hi predomina cap símptoma concret. És una barreja de totes les altres esquizofrènies.

-Esquizofrènia residual

Per arribar aquí, hi ha d'haver hagut un altre episodi d'esquizofrènia anterior. En aquest tipus només hi predominen els símptomes negatius, no hi ha símptomes psicòtics importants – no afecten el seu comportament-, és a dir, no hi ha idees delirants, ni al·lucinacions, ni comportaments estranys, ... Més ben dit és l'estat en què es queden alguns pacients, però no tots. Alguns hi arriben després d'anys d'evolució, altres presenten aquesta situació des del principi. És el tipus d'esquizofrènia on els símptomes negatius són més patents, per això aquests pacients solen necessitar que algú cuidi d'ells, ja que no poden cuidar-se d'ells mateixos.

L'esquizofrènia va ser anomenada demència precoç, pel deteriorament que comportava a la llarga (o a la curta), aquest seria l'estat corresponent a l'esquizofrènia residual.

4.2 APARICIÓ I MANIFESTACIÓ DE LA MALALTIA

L'esquizofrènia és una malaltia que afecta homes i dones per igual, amb els mateixos percentatges. Es comença a desenvolupar la malaltia entre els 15 i els 45 anys aproximadament, però l'etapa on és més propensa a desenvolupar-se és a l'adolescència. En els homes, normalment sorgeix més aviat, en canvi en les dones comença a partir dels

18-20 anys. Hi ha molt pocs casos en què la malaltia es desenvolupa a la infància, manifestant-se amb problemes escolars o de conducta.

A més, cal dir que l'esquizofrènia és una malaltia -en alguns casos- que tendeix a desenvolupar-se molt ràpid. Es pot arribar a manifestar en hores o pocs dies, però en la majoria de casos, té un progrés lent i llarg.

Per què apareix l'esquizofrènia?

Hi ha diversos factors que intervenen en el procés de desenvolupament de la malaltia.

Però primer cal explicar com funciona el nostre cervell i per què es produeix aquest canvi.

L'esquizofrènia és una malaltia mental que es produeix a causa d'un mal funcionament en els circuits cerebrals i un desequilibri en els neurotransmissors (substàncies encarregades de comunicar les neurones unes amb les altres). El funcionament defectuós està associat a: anomalies en el sistema nerviós central i alteracions funcionals.

El resultat és el deteriorament i mal funcionament de les funcions que participen en la generació, modulació, control, ... del pensament, les emocions i la conducta.

Un dels principals neurotransmissors afectats és la dopamina, però n'hi molts altres com la serotonina i el glutamat.

-Causes sobre l'aparició de la malaltia.

S'ha estudiat molt sobre les causes de l'aparició de la malaltia. S'han fet moltes teories també, però mai s'ha aconseguit afirmar que es produeixi per una sola causa. Hi ha bastants factors que hi intervenen i en els malalts tots són importants. És el conjunt d'aquests factors que dóna pas a la malaltia.

El primer factor a tenir en compte és la predisposició genètica. S'anomena predisposició perquè no vol dir que el fill d'un malalt esquizofrènic hereti la malaltia, sinó que té més possibilitats a tenir-la si donen les condicions idònies. Això sí, tindrà més possibilitats a desenvolupar-la que aquells qui els seus progenitors no són esquizofrènics. També hi poden intervenir diferents alteracions en el desenvolupament de l'aparell nerviós del fetus (per exemple, infeccions prenatales) i problemes en el part o el postpart, augmenten el perill d'incrementar l'aparició de la malaltia.

Un altre factor que contribueix a què aparegui la malaltia a una persona predisposada genèticament és el consum de drogues (alcohol, cànnabis, èxtasi, cocaïna, ...). Les drogues, en general, ajuden a alterar la conducta i són incompatibles amb la medicació del pacient.

També hi ha la possibilitat que els malalts d'esquizofrènia tinguin una recaiguda a causa d'algun fet que ha passat dins del seu cercle social. Els esquizofrènics són gent molt més sensible i més disposada a patir estrès o atacs d'angoixa, per això la pèrdua d'algun familiar o un problema sentimental poden influir en la seva recaiguda o en l'inici de la malaltia. Podríem anomenar-los: problemes estressants ambientals.

Hi ha altres factors, potser menys usuals però no de menys importància. Moltes de les recaigudes són perquè el malalt deixa de prendre la medicació.

També hi ha diverses teories que plantegen el desencadenament de la malaltia a causa d'una mala comunicació familiar. No són teories fermes, però sí que està clar que la comunicació malalt - família és molt important, ja que -com hem dit abans- són persones molt més sensibles i necessiten molt recolzament familiar.

4.2.1 SÍMPTOMES

Hi ha una gran varietat de símptomes, però no tots han d'ésser manifestats per un malalt, i fins i tot un mateix malalt pot presentar símptomes diferents al llarg de la malaltia.

Segons els símptomes i els signes que predominin més que uns altres, es diagnostica el tipus d'esquizofrènia.

El símptomes es classifiquen en dos grans grups: Símtomes positius i símptomes negatius.

4.2.1.1 SÍMPTOMES POSITIUS

Són aquells símptomes que afecten a la percepció, les idees i el comportament del malalt.

Exemples d'aquests símptomes són:

-Al·lucinacions: consisteixen en sentir, tocar i olorar coses que no existeixen a la realitat.

Són percepcions sensorials que afecten quasi tots els sentits. Les més freqüents són les al·lucinacions auditives.

La majoria d'aquestes veus que sent el malalt dins seu, són veus desagradables, que poden insultar-lo (burro, imbècil, ...), ordenar-li coses (no surtis de l'habitació, tira't pel balcó, no mengis, ...) o comentar la seva conducta (ara tornarà a casa, vol jugar, ...).

Cal recordar que el malalt sent realment aquestes veus dins seu, per tant, pot parlar amb elles, discutir-hi o enfadar-s'hi.

També existeixen les al·lucinacions visuals. Solen ser alteracions en la percepció visual (objectes deformats, diferents colors, ...). En aquests casos el malalt pot veure animals, persones o objectes sense que estiguin presents en la realitat objectiva (és a dir, per l'altra gent).

Un altre tipus de al·lucinacions són les olfactives, les gustatives o les tàctils. Aquestes, però, són molt menys freqüents que les altres. Els pacients poden arribar a olorar gasos que els envia un enemic o que ells mateixos fan pudor. També poden arribar a notar insectes que els corren pel cos o que els violen (tàctils), i fins i tot, sentir que el menjar té gust a altres coses (gustatives).

-Idees delirants: Tenir idees delirant vol dir creure amb total convenciment en una cosa la qual no existeix. És complicat fer-li creure el contrari, ni amb raonament, ni amb proves

clares. Per exemple pot creure que és Déu i que pot salvar el món, que l'estan perseguint, que tothom l'observa, que a la televisió/ràdio parlen d'ell, ...

Molts comportaments estranys del malalt poden ser a causa d'idees delirants.

-Alteracions de conducta: poden aparèixer conductes extravagants. Com ara, enfadar-se amb un veí sense cap motiu, vestir de forma extravagant, beneir a la gent pel carrer, afaitar-se el cap, ... I també altres coses que van en contra de la llei, com ara: masturbar-se en públic, orinar o defecar en llocs no adequats, despullar-se, ...

4.2.1.2 SÍMPTOMES NEGATIUS

Els símptomes negatius són aquells que es produeixen per defecte. Són els símptomes menys cridaners, però no els menys importants. També, són els més difícils de tractar (es necessita molt d'esforç i recolzament per part del pacient, dels familiars i dels terapeutes), a més es disposa de molts pocs fàrmacs capaços de minimitzar els símptomes negatius.

Les persones afectades per aquests símptomes tendeixen a aïllar-se, abandonar les seves aficions, a mostrar-se indiferents davant les relacions socials i a ometre la seva higiene personal.

-Alteracions de l'ànim o escassa motivació: aquests malalts poden perdre l'interès en tots els aspectes de la vida. Poden semblar insensibles o, al contrari, poden riure quan haurien d'estar tristos (per una mala notícia, per un fet desagradable, ...). Poden perdre la

iniciativa, evitar sortir de casa (perdre l'interès pels amics i preferir quedar-se sols) i fer les coses amb moviments lents. Pot semblar que s'hagin tornat "vagos", però aquest estat és resultat de la malaltia.

També representa una falta de concentració. Llegir o veure un programa a la televisió els pot suposar un esforç, al mateix temps que aprendre coses noves, siguin fàcils o difícils, sigui una utopia.

-Pèrdua de la higiene personal: Poden passar temporades llargues sense cuidar el seu aspecte físic: no dutxar-se, no afaitar-se, ni rentar-se les mans, tallar-se les ungles, rentar-se les dents, canviar-se de roba, ...

Tampoc és pot confondre aquest fet amb ser més "brut" o "descuidat", cal recordar que és producte de la malaltia i que necessiten que algú els estimuli o els motivi.

4.2.1.3 SÍMPTOMES COGNITIUS

-Alteració del llenguatge: a vegades parlen poc i amb moltes dificultats. Poden començar a dir una frase i a la meitat oblidar-se del que venia després o pensar que les coses són massa complicades i necessiten un esforç massa important.

-Trastorn del pensament: Pensaments desordenats que fan sentir al malalt confús o falta de concentració.

4.3 COM ES DIAGNOSTICA

Gran part de les malalties mentals no poden ser diagnosticades objectivament, és a dir, mitjançant anàlisis de sang o d'orina, radiografies, TAC, ... Sinó que el seu diagnòstic és més aviat de manera subjectiva per mitjà de diverses entrevistes amb psiquiatres. No hi ha cap prova que doni un resultat positiu en cas de tenir la malaltia o un resultat negatiu que descarti la malaltia.

Algunes vegades és difícil reconèixer la malaltia a la primera entrevista, perquè potser que els símptomes siguin escassos, que alguns símptomes també siguin característics en altres malalties o perquè hi ha malalts que no expliquen els que els està passant.

4.4 COM ES TRACTA

Des de fa molts anys s'ha intentat curar l'esquizofrènia de moltes maneres diferents.

S'han utilitzat corrents elèctriques, provocar grans febrades, episodis de coma, ... Però des de la dècada dels 50 existeix el primer neurolèptic i antipsicòtic: la clorpromazina.

Aquest fàrmac inicia un canvi radical en el tractament de les malalties mentals. Als antipsicòtics són medicaments que controlen els símptomes psicòtics de l'esquizofrènia.

No poden curar aquests trastorns però controlen els símptomes positius i negatius de la malaltia. Aquests medicaments actuen dins del cervell.

La via d'administració d'aquests medicaments pot ser: oral o intramuscular. S'administra

d'una manera o altre perquè hi ha medicaments que només donen una opció a triar o per les característiques del malalt.

Administració oral: s'utilitza normalment en aquells pacients que efectuen de manera correcta el tractament.

Administració intramuscular: aquesta s'usa en pacients que no volen prendre la medicació i/o que obliden o amaguen el medicament. La duració d'aquests medicaments és d'unes quantes hores.

Hi ha una sèrie d'altres medicaments intramusculars anomenats "depot" o neuroleptics de llarga duració. S'anomenen així perquè la seva duració pot arribar a ser eficient 30 dies, aproximadament. Aquesta medicació s'utilitza només en aquells pacients que no tenen consciència de la malaltia i no volen prendre la medicació oral o en aquells casos on els familiars no poden fer-se càrrec del compliment del malalt del tractament prescrit.

Però existeixen altres tractaments farmacològics que també ajuden al malalt ha establir-se o a no patir recaigudes. Aquests medicaments també s'utilitzen en altres malalties mentals, per això només ajuden a els fàrmacs especialitzats. Més ben dit, ajuden a combatre els efectes secundaris. Alguns són:

–Antiepilèptics: són estabilitzadors de l'humor, que tracten el trastorn bipolar (trastorn esquizoafectiu) o les manies.

–Eutimizants

–Antidepressius: el antidepressius tracten un neurotransmissor anomenat Serotonina.

Alguns d'ells són: Profac, Paroxetina, Citalopram, ...

–Antiparkinsonians: fàrmacs que contraresten els efectes secundaris d'alguns neurolèptics. Els efectes són que el malalt sembla patir Parkinson farmacològic (moviments lents, rigidesa, tremolors, efecte “robot”, ...)

–Benzodiazepina: és un fàrmac que actua sobre el sistema nerviós central i que té la funció de sedant i hipnòtica (tracta l'insomni, convulsions, ansietat, ...) Però les dosis que s'administren d'aquest medicament són molt curtes, ja que pot arribar a crear dependència en el malalt.

A part de tots aquests tractaments farmacològics que en la majoria de pacients són imprescindibles, també existeixen altres tractaments no farmacològics. La finalitat d'aquests tractaments és complementar els fàrmacs, prevenir les recaigudes, reduir els símptomes de la malaltia i desenvolupar una vida pràcticament normal. Hi ha:

–psicoteràpies individuals

–psicoteràpies de grup

–rehabilitació psiquiàtrica

–recolzament familiar

Una persona amb indicis de presentar una esquizofrènia pot iniciar un tractament amb antipsicòtics (neurolèptics). Hi ha dos grans grups dins els antipsicòtics:

–Típics (de primera generació)

–Atípics (de segona generació)

4.4.1 TÍPICS

Fou el primer antipsicòtic a comercialitzar-se. S'introduí en els anys 50 i s'utilitzà fins al 1980-90. És un antipsicòtic que s'utilitza sobretot en els símptomes positius de la malaltia, en els negatius hi té un efecte restringit i poc efectiu i en els cognitius no hi produeix cap efecte. A part d'això els antipsicòtics típics tenen nombrosos efectes secundaris, per això després de l'aparició dels antipsòtics atípics, la seva utilització és mínima.

Alguns d'aquests medicaments presentats en comprimits són:

- Haloperidol
- Decentan
- Eskazine
- Largactil
- Sinogan

4.4.2 ATÍPICS

Els medicaments atípics foren comercialitzats als anys 90. Son més moderns i actuen de diferent manera sobre els circuits cerebrals. Aquests nous fàrmacs s'utilitzen més avui dia perquè actuen igual que els típics en els símptomes positius de la malaltia, perquè quasi no tenen efectes secundaris i perquè són més eficaços en reduir els símptomes negatius i cognitius.

Els principals efectes secundaris d'aquests antipsicòtics són: augment de pes, sedació o hiperactivitat.

Alguns dels medicaments que més s'utilitzen:

- Clozapina
- Olanzapina
- Risperidona
- Quetiapina
- Ziprasidona
- Aripiprazol
- Paliperidona

4.4.3 ELS EFECTES SECUNDARIS

Aquests antipsicòtics tenen bastants efectes secundaris que s'intenten corregir amb altres medicaments no específics. També és per això que molts malalts abandonen el tractament (els efectes són molt molestos i incòmodes), no només per tots els efectes que tenen, sinó també per una quantitat exagerada de comprimits durant el dia.

Alguns dels efectes secundaris que pateixen els malalts són:

- | | |
|---------------------|---------------------|
| -Marejos | - Tremolors |
| -Sequetat a la boca | - Ulls en blanc |
| -Restrenyiment | - Impotència sexual |

-Molesties a l'estòmac

-Reaccions al·lèrgiques

-Somnolència

-Augment del apetit i/o de pes

-Cansament

-Pèrdues de memòria

-Fotosensibilitat

- Regla irregular

- Visió borrosa

- Espasmes musculars

- Nerviosisme

- Discinèsia facial

- Tensió arterial baixa

4.5 PSICOTERÀPIES I REHABILITACIÓ

Es inimaginable pensar que amb els tractaments farmacològics es solucionarà la malaltia.

La malaltia afecta la persona i, també, indirectament, les persones que estan al voltant del malalt.

Per veure la importància dels tractaments terapèutics, vegem un exemple inventat. A un malalt de 25 anys, li van diagnosticar la malaltia als 20 anys i des d'aquell moment pren medicació diàriament, però tot el dia està tancat a l'habitació sense sortir del llit. De què serveix que aquest malalt es mediqui amb fàrmacs? O també podria ser que aquest mateix malalt tingués una medicació prescrita pel psiquiatre però no tingués consciència de prendre-se-la. Aquest són només dos exemples dels molts que es troben a la realitat, és per això que cal un reforç darrere del tractament farmacològic.

4.5.1 TERÀPIA DE CONDUCTA (COGNITIVOCONDUCTUALS)

Aquest tipus de teràpia normalment es realitza amb un psicòleg. S'utilitza aquesta teràpia per reduir les idees delirants, l'angoixa i l'estrès. A més, ajuda al pacient a canviar el patró de la seva forma de pensar i actuar des de l'inici de la malaltia i alhora intenta ajudar-lo a canviar la seva forma de sentir.

Aquestes teràpies es desenvolupen de manera estructural, el terapeuta i el pacient pacten una sèrie d'objectius i tasques a realitzar.

4.5.2 PSICOTERÀPIA INDIVIDUAL

La psicoteràpia individual és molt important en el tractament no farmacològic del pacient.

Aquesta teràpia consisteix en escoltar el pacient i orientar-lo per ajudar-lo a superar els problemes de la seva vida i les seves relacions socials.

També, és molt important, ja que aquest tipus de pràctiques psiquiatre-malalt ajuden a que el malalt agafi confiança amb el terapeuta, i així li expliqui les seves sensacions i vivències i que el vegin com un amic que està disposat a ajudar-los i aconsellar-los en els moments difícils. Moltes vegades el malalt no té consciència de la malaltia i rebutja anar al metge, d'altres són perquè es senten incompresos per la resta de la gent.

El fet que el pacient expliqui com se sent, els problemes, les sensacions, ... ajuda a fer un millor diagnòstic i a desenvolupar un tractament més precís.

L'estil de psicoteràpia que s'utilitza per cada pacient va determinada per uns factors i per les característiques del malalt. Algunes són: la seva edat, el grau de deteriorament de la malaltia, que hagi patit una recaiguda recent, el seu nivell cultural, ...

Tot i que la psicoteràpia no cura l'esquizofrènia, ajuda a afrontar els símptomes com:

- Ansietat
- Atacs de pànic
- Fòbies i manies
- Insomni
- Depressió
- Problemes de relació social

–Problemes emocionals

- Problemes sexuals

psicològics

–Estrès

- Afrontar la malaltia i complir amb el

tractament

4.5.3 PSICOTERÀPIA DE GRUP

És un altre procediment psicoterapèutic amb la finalitat d'aconseguir estabilitat personal, familiar i social en el pacient esquizofrènic un cop ha superat la fase aguda de la malaltia.

Els grups estan formats per un número variable de malalts, que tenen les mateixes característiques i problemes en comú (inactivitat, incompliment de la medicació, dificultat en les relacions socials,...). Normalment, una característica que forma el grup són les edats dels malalts, això fa que tinguin problemes més comuns entre ells. En canvi, si la diferència d'edat fos molt gran, uns tindrien diferents problemes, potser perquè ja estarien molt més estabilitzats o conscienciats de la malaltia.

Les teràpies de grup tenen moltes avantatges. La principal és que els malalts deixen de aïllar-se i posen els seus problemes a la llum. Això per sí sol ja és molt important, però, a més, es relacionen amb gent de la seva edat i s'adonen que hi ha altre gent que pateix el mateix que ells i que no estan sols en aquest nou món, això els ajuda a aconseguir més consciència de la malaltia i a complir més estrictament el tractament.

Els temes que es tracten en una teràpia de grup, són molt diversos. Però podem “agrupar-

los” en una sèrie de qüestions:

- La malaltia i els seus símptomes (positius, negatius i cognitius)
- La medicació, els seus efectes secundaris i la importància del seu compliment
- Els tractaments no farmacològics
- Els efectes de la malaltia sobre les relacions familiars, laborals, socials, ...
- Les recaigudes, com reconèixer-les i com evitar-les

La participació en les teràpies de grup és voluntària i mai s'ha de forçar en un malalt perquè hi assisteixi. Tots els terapeutes, però, recomanen al malalt la seva participació en les teràpies i per això el “preparen” perquè decideixi anar-hi, ja que la teràpia és beneficiosa per el malalt. La única condició que requereix un malalt per poder-hi assistir, és no estar a la fase aguda de la malaltia. És a dir la fase on brota l'esquizofrènia i els símptomes positius són més exagerats.

4.5.4 TERÀPIA FAMILIAR (LA FAMÍLIA COM A TERPEUTA)

La família d'un malalt esquizofrènic té molta importància en el seu desenvolupament. La capacitat que té la família per ajudar al malalt és igual o més important que les altres teràpies que he esmentat abans.

S'han fet moltes investigacions sobre el pes de la família en el desenvolupament del malalt i de la malaltia. Les famílies amb actituds negatives, el malalt té més possibilitats de tenir una recaiguda. Aquestes són denominades “famílies d'alta expressivitat emocional” i

creen molts factors ambientals estressants en el pacient.

Hi ha diferents actituds en una família. Algunes són:

–Crítica: aquestes famílies normalment confonen les conductes i els símptomes del malalt, com si no formessin part de la malaltia i fossin comportaments “voluntaris” del malalt. Per això aquestes conductes i símptomes són criticades contínuament (comentaris negatius, desqualificacions, ...). Això crea un clima tens i una conducta agressiva en el malalt, que no se sent bé amb les persones amb qui conviu.

–Sobreprotectora o sobreimplicada: hi ha famílies que estan sempre alerta del malalt. Contínuament el tenen controlat i ho fan d'una forma exagerada i angoixant per el pacient. Això fa que indirectament li estiguin recordant que està malalt, que no pot valdre's per si sol i que tot el que vingui de fora li pot causar mal. Molts malalt estan plenament capacitats per dur a terme una vida “normalitzada”, però amb aquesta actitud, la seva família impedeix que això es demostrï.

Alguns exemples: no facilitar que desenvolupi socialment (que surti amb els amics o que els hi expliqui què ha fet, on ha estat, amb qui ha estat, de què ha parlat, ...).

Preguntar-li contínuament si ha pres la medicació, quan el pacient és conscient amb el tractament. O altres vegades, posar obstacles perquè el malalt no pugui aconseguir una feina o una pensió.

També hi ha una altre actitud errònia de manifestar la sobreprotecció que pot “causar”

recaigudes en el malalt. I és que els familiars renunciïn a la seva pròpia vida: no sortir de casa, no realitzar activitats d'oci, centrar tot el seu temps i la seva energia en el malalt, oblidar-se de les necessitats dels altres familiars.

Podem entendre aquestes actituds com un cercle on la malaltia és el centre de tot. La esquizofrènia crea tensió en els familiars que actuen de mala manera sobre el pacient. El qual recau i agreuja la simptomatologia.

4.6 RECURSOS I CENTRES

Actualment existeixen bastants centres i programes pels malalts d'esquizofrènia. Tot i que aquestes institucions són insuficients envers el nombre de malalts que hi ha, les ajudes han millorat bastant i s'han pogut adaptar cada cop més a les característiques dels pacients.

- Centres de Salut Mental per a Joves (CSMIJ) i per Adults (CSMA)

En aquestes centres hi treballen psicòlegs, psiquiatres, treballadors socials, personal d'infermeria, ... Entre altres. Hi treballa un equip d'educadors de carrer, ells s'encarreguen de controlar els malalts que vagaregen per la ciutat (normalment en les barriades) i els hi donen la opció d'entrar al centre de salut mental per ser tractats i per rebre ajudes.

També incorporen un equip domiciliari que s'encarrega d'anar als diferents domicilis dels malalts i administrar la dosi de tractament. Sobretot, s'ocupen d'administrar la dosi del tipus "depot" a els malalts que no volen anar al centre. També s'encarreguen de donar

suport familiar.

- Hospitalització

El malalts hospitalitzats reben tractaments diferents i s'agrupen en diferents grups segons la durada de l'estada dins l'hospital i les característiques del malalt.

- Unitat d'aguts: la seva estada és inferior a un mes

- Unitat de subaguts: la seva estada varia d'un mes fins a sis mesos de durada

- Programa TMS (Trastorn Mental Sever): es pacta amb el psiquiatre la durada de l'estada.

- Llarga estada: l'estada de l'hospitalització és superior als sis mesos fins a un temps indeterminat.

Sempre s'ha intentat que els malalts passin el menys temps possible dins l'hospital, ja que a causa d'això perden l'estigma i els hàbits.

- Llar residència: espai on els malalts hi fan vida. Però la durada pot no ser permanent, ja que si el malalt és capaç de portar una vida autònoma, no hi ha cap raó per quedar-se al centre. Hi ha malalts amb alta dependència i altres amb baixa dependència.

Dins la província de Girona només hi ha una llar residència amb 30 places.

- Pisos amb suport: pisos destinats a aquells malalts que són capaços de portar una vida "normalitzada". En aquests pisos un equip de monitors passa dia i nit a controlar-los, ajudar-los, informar-los, etcètera. Hi ha 3 pisos dins de la província de

Girona.

- Centre especial de treball: Drissa

És un centre que ajuda als malalts mentals a orientar-se dins del món laboral.

Ofereix feina del tipus:

- Pintura, neteja, jardineria, restauració de mobles, horta ecològica, ...

Els malalts són treballadors que cobren i que la pensió els hi és compatible amb aquest sou.

Aquesta empresa ofereix també formació ocupacional, acollida i habitatge. Disposa de dos llars amb suport.

- Centre de dia: en aquest centre els malalts hi assisteixen uns determinats dies dins la setmana (poden ser de 1 a 5 dies). En el centre hi troben tallers, consultes, espais d'oci, ...
- Associació de Familiars Mentals de Catalunya (AFAMMCA): l'objectiu d'aquesta associació és donar suport als familiars de malalts mentals i millorar la qualitat de vida dels familiars i dels malalts.

5. LA NOVEL·LA: + ENDINS

A aquells que busquen un gram de felicitat dins d'una xeringa.

CAPÍTOL 1

Era cap a finals d'abril, quan els rajos de sol s'havien fet ja més intensos, que prop de l'Estany començava a haver-hi un càlid ambient estiuenc. La gent aprofitava els diumenges per arreglar-se i sortir a passejar amb el seu nen petit empolainat de colònia barata. S'asseien en un parc infantil i feien petar la xerrada amb altres pares mentre el nen es feia mal tirant-se com una bèstia per un tobogan.

Llavors, com per monotonia, el pare s'aixecava, agafava el nen per les aixelles i l'enlairava fins prop del seu cap, li donava un petó al coll i sant tornem-hi.

Els avis, els pares i les mares i els fills d'antiga casa bona, emplenaven els passejos com rius de formigues. Pas a pas, mirant i remirant el mateix paisatge que miraven els avis dels nens. Més tard, es paraven en una pesquera vella, tiraven quatre fotografies sense nitidesa i retornaven al seu trajecte. Amunt i avall, cansats d'anhelar aire impur.

Però l'altre punta de l'estany, era un lloc completament diferent. Les fulles dels arbres encara tenien el to marró de l'hivern. L'aigua es veia densa amb els fons remogut i només petites escletxes deixaven entreveure un sol tímid, que s'amaga per por a ser rebutjat.

Allí, l'hivern encara no havia marxat. Costava caminar-hi, endinsar-s'hi. Era la famosa gola del llop.

Si continuaves caminet amunt, primer trobaves una palanca de fusta vella, i que no havia estat restaurada com les altres. Després un indicador tatxat amb un signe comunista vermell i llavors venia la foscor. Les pupil·les es dilataven per la falta de llum i la força dels pòmuls per enfocar feia que se't poses la cara plana, de lluç o de xinès. L'aire es notava carregat i pesant, el vent no hi arribava i solament es sentia la remor sorda dels propis passos. Els nanúfars estaven podrits i era inimaginable trobar éssers vius dins l'aigua. Però després d'acostumar-se a aquella foscor i a la nova atmosfera, les coses es veien més clares.

Era un lloc francament especial. No tenia res màgic, ni rellevant, però era apartat, distant de tot. Segur que podies cridar sense que ningú sentís els crits, segur que també podies suïcidat-t'hi i amb prou feines et trobarien després de dies de recerca. Un hivernacle o un cau de talps. També un cau de drogoaddictes, perquè en el terra s'hi podien trobar unes quantes xeringues usades. Ves a saber a quants braços havien injectat una dosis de felicitat o de supervivència. O un final amb silenci absolut.

CAPÍTOL 2

Va sonar el despertador.

El va parar.

Pocs minuts més tard, va tornar a sonar.

-Collons! Ja el podia anar parant jo si torna a sonar.

Era alt i ros. Els peus li sortien fora del llit i quan dormia havia de posar-se dalt de tot, amb el cap tocant la paret, perquè els peus no li sortissin massa. Tenia les faccions de la cara dures i era corpulent com el seu pare. Li agradava jugar a rugby i llegir novel·les policíiques.

Aquell dia volia llevar-se aviat, per anar a algun parc i llegir la novel·la que li havien regalat dies abans.

El despertador li va sonar a les deu toques. El va parar, i va a adormir-se altre cop. Quan finalment va aconseguir obrir els ulls, primer l'esquerra i després el dret, es va adonar que feia tard i no complia el seu propòsit.

Es llevà, es posà una camiseta d'imperi i uns texans esparracats.

Ja estava apunt de sortir, amb el llibre a la mà quan es va obrir la porta de casa seva.

Va entra el seu germà gran. Es portaven dos anys només. I s'assemblaven moltíssim. El seu germà es deia Ferran i ell Albert. L'únic que els diferenciava era la manera de parlar.

En Ferran era més dolç, més sensible i més culte, potser. Ell, en canvi, era un barroer, un maldestre a l'hora de parlar. Parlava molt, però malament. Renegava i posava a tothom a parir. Quan s'asseien a taula per dinar, sempre criticava als seus professors: que si aquest és així, que si aquell altre m'ha fet això, que quan el vegi ja veurà, ...

Però en Ferran venia acompanyat. Al seu costat i amb cara burleta hi havia un noi que sempre anava amb ell. Anaven a la mateixa classe i ja l'havia vist algunes altres vegades rondant per casa, però no s'havia com es deia o no ho recordava. Era un d'aquells nois que passen desapercebut. Si no t'hi fixes, no els veus. No era massa alt, ni massa baix: mida estàndard. Tenia els cabells llargs de davant i darrera els portava curts, mig rapats. Portava un pentinat ben estrany i una camiseta totalment blanca amb uns pantalons negres. Era bastant tímid, les altres vegades que l'havia vist només havia aconseguit extreure-li un simple "Hola" i un "Adéu" bastant sec. -Em preguntava si tenien molta conversa amb el meu germà. Suposo que només és tímid amb la gent que no coneix.- es va preguntar interiorment l'Albert.

Però la resposta a aquella pregunta no era molt difícil d'endevinar.

Poc després, en Ferran i el seu amic es van tancar a l'estudi del terrat.

La casa on vivien tenia 3 plantes, a baix hi tenien el garatge on hi guardaven el cotxe, les bicicletes i poca cosa més. Juntament amb el garatge hi havia una habitació bastant gran on ells dos hi havien posat la taula de tennis taula que els seus pares el hi van regalar un any per Nadal. També, en aquella habitació hi anaven a parar les coses on mai saps de què fer-ne . Aquelles coses que no saps si llençar-les perquè penses que en alguna ocasió et serviran -i que mai acaben servint per res, només per ocupar espai-, estaven allà. Trastos vells, joguines, mobles de quan es van traslladar, caixes amb llibres d'altres anys, vaixelles, olles i cassoles enormes, l'arbre de plàstic de nadal i el tió.

En el segon pis hi havia totes les estàncies d'una casa normal i corrent. Pujaves les escales, obries la porta i trobaves un passadís llarg que conduïa a totes les habitacions. Al costat de la porta, a l'esquerra, hi havia la cuina juntament amb el menjador. La cuina era estil retro, amb una barra Americana al mig. Abans era molt petita i el seu pare va decidir tirar les parets a terra que separaven menjador i cuina i tenir-ho tot junt, així feia més gran la cuina i podia rebre més llum de l'exterior. Era una forma de estalviar energia i de sentir-se més còmodes, perquè on realment feien vida era a la cuina-menjador.

Passadís amunt, trobaves a esquerra i dreta totes les habitacions. Primer trobaves la seva a la dreta. Era bastant gran, però amb el merder que sempre deixava pel terra semblava petitona. Davant per davant hi havia la de'n Ferran, estava ordenada i ben polida. Sempre hi havia el llit fet, la roba en els armaris o com a molt, alguna camiseta damunt la cadira. Aquelles habitacions semblaven l'infern i el cel, separats per la terra. Fins i tot la olor canviava, una feia olor a gàbia de tigre i l'altre a roses silvestres.

En paral·lel a aquestes habitacions hi havia dos lavabos, posats també un davant de l'altre. En total a la casa hi havia tres lavabos, i havien estat repartits entre els membres de la casa. Un l'ocupava sempre la seva mare, allà hi tenia un petit laboratori de flascons de perfum i una col·lecció de pintallavis. La seva mare era molt ordenada. Per això s'havia fet un lavabo per ella sola, perquè ja se sap com som la majoria d'homes, quan ens rentem la cara sembla que hàgim rentat també el mirall, i quan ens rentem les dents, com si l'haguéssim pintat de blanc o hagués nevat dins del lavabo. Per això la Marta havia decidit apropiarse d'un lavabo particular, així podia ordenar els flascons de més gran a més petit sense que ningú els hi desordenés poques hores després.

Hi ha havia un petit problema, el lavabo de la Marta, moltes vegades també era ocupat

per el seu marit. Havien destinat per ell el lavabo de l'estudi, però pujar les escales a les vuit del matí amb calçotets i en ple mes de Gener, causava un cert pensament de... "ja ho em dutxaré al vespre". Per això, quan començava el passeig cap al lavabo de l'estudi, feia una pausa abans d'arribar al primer graó, girava cua i entrava dins del lavabo de la seva dona.

Tot i això, el lavabo que havien construït a l'estudi, era molt millor que tots els altres. El marbre blanc i negre de les parets i l'enorme mirall, produïen una sensació de alliberament o relaxació. Només calia endollar la ràdio, que sonés una cançó anys vuitanta; "tot seguit i des de Boston, una cançó que va fer brillar a molts oients, per tots vosaltres i per el bon dia que fa avui, Aerosmith amb el tema Amazing." I tot estava apunt per rebre una dosi de felicitat líquida.

Però no compensava que el lavabo fos millor, ja que pujar quinze graons de bon matí, és dur.

L'altre lavabo del segon pis estava destinat als fills. L'Albert no l'utilitzava quasi mai per dutxar-se, perquè normalment ho feia a entrenament i de bon matí s'aixecava tant just de temps que només es podia permetre rentar-se la cara. En canvi en Ferran sí que era un noi bastant més polít. Li agradava cuidar el seu aspecte. Pentinar-se, canviar-se de roba constantment, fer-se les celles, ...

El lavabo estava bastant ben ordenat, excepte el mirall, però això ja se sap, no hi ha res a fer-hi. L'Albert sempre deia: "és què mare, és inevitable!".

El pis de dalt de tot, el tercer, era un estudi. Hi havien posat una taula molt llarga que

anava de punta a punta de paret. Damunt de la taula i tenien dos ordinadors, un a cada extrem de la taula i al mig l'utilitzaven per estudiar-hi, per fer els deures, per treballar-hi el seu pare o simplement per estar allà quan els ordinadors estaven ocupats.

El terra era de parquet i quan hi caminaves cruixia sota els peus, també hi havia un sofà-llit i una butaca d'orelles de pell molt còmode, on normalment l'aprofitaven per llegir-hi amb tranquil·litat. Part del parquet estava cobert amb una catifa enorme de color beix.

També hi havia varies prestatgeries a banda i banda de l'estudi, dos a cada banda. Les del costat esquerre estaven plenes de llibres de la seva mare i el seu pare. I les del dret -no tant plenes- dels llibres dels fills. Als seus pares els hi encantava llegir, quan no hi havia el seu pare a l'estudi llegint hi havia la seva mare. Es posaven una mica de música clàssica i es relaxaven abans d'anar a fer el sopar.

En un extrem, no hi havia paret, hi havia un vidrat que donava pas a un terrassa. Des d'allà es veia quasi tot l'estany. Al vespre era fantàstic poder contemplar el sol com s'amagava darrera les muntanyes. I moltes vegades, si tenien convidats a sopar hi feia bon temps, pujaven a dalt a fer una copa abans de sopar.

CAPÍTOL 3

Llavors en Ferran va cridar a l'Albert, quan ja estava apunt d'obrir la porta i marxar.

-Albert! Espera un moment, fes-me un favor. Li pots donar un got d'aigua a l'Oriol siusplau? Ara baixa!

Vaja -va pensar l'Albert- resulta que es diu Oriol. A sobre de mal educat per no presentar-se, li hauré de fer de minyona, què hi farem.

Un minut després, va sentir com l'Oriol baixava les escales a poc a poc. El va veure venir pel passadís, amb el cap baix. I en aquell moment, es va adonar que tenia les faccions molt marcades. Els ulls els tenia enfonsats, i a més feia molts ulleres sota els ulls. Com si fes setmanes que no dormís o patís alguna malaltia estranya.

Quan el va tenir prou aprop li digué amb un to amable, com si el conegués de tota la vida:

-Ei Oriol! Què necessites?

-Hola. Res... Bé, només volia beure un got d'aigua.

-Només faltaria. Escolta una cosa, com és que sempre estàs tant callat? Té, aquí el tens, si necessites res més, tu mateix.

L'Oriol no respongué a la pregunta. Es begué tota l'aigua amb un sol glop i girà cua per tornar a l'estudi amb en Ferran

Començava a pujar les escales quan l'Albert li va dir sobtadament:

-Oriol, estàs bé?

Cap resposta.

L'Oriol era un noi bastant alt i extremadament prim. Portava un pentinat bastant estrambòtic. Tenia les celles gruixudes i els seus ulls també eren molt grossos, de color verd. Portava una arracada a cada lòbul de l'orella, en forma d'aro.

Tenia les dents molt rectes, però no tant blanques, perquè segurament fumava, i uns llavis primos que les amagaven. A més, la barba de dos dies i la pell blanca li donava un aspecte bastant precari. Semblava un toxicòman en llibertat condicional, que busca un gram d'energia per tornar-hi. Però la realitat era una altre de molt diferent.

Tenia aspecte de ser un noi molt tímid, però el to de la seva cara era també, una mica burleta.

No li agradava practicar cap esport. Ni llegir, ni pintar. El que li agradava, i últimament s'havia aficionat molt a fer-ho, era a escriure mentre escoltava música: Deep Purple o The Pepper pots, per exemple.

Li encantava escoltar música i escriure. Eren dos coses que creia que ajudaven a evadir-se i alhora, també servien per exercitar la ment i relaxar-se.

Ell s'havia que no tenia gaire bona "tècnica" per escriure, però com a mínim ho intentava.

Moltes vegades, la seva mare llegia algun conte seu sense que ell se n'adonés i quan entrava a l'habitació l'Oriol trobava una nota enganxada a la pantalla de l'ordinador com:

"molt bé fill! Aquest conte m'ha agradat molt!"

Això el molestava, en certa mesura. L'empipava perquè creia que eren coses de nens que la seva mare estigués orgullosa dels seus escrits, però en el fons li encantava que l'afalagués d'aquella manera i aquest fet l'ajudava a seguir escrivint.

Els seus relats tractaven temes molt diversos. Però normalment les narracions anaven sobre algun noi que tenia por a créixer. El personatge era un noi de tretze anys que li

encantava jugar a futbol i llegir, però s'adonava que cada vegada estava més influenciat per fer altres coses que feien els seus amics. Com ara, abandonar l'exercici i adoptar un videojoc, per passar el temps. O, deixar la lectura, perquè "cansava" i posar-se a fumar porros, en un racó de l'estany.

Moltes vegades, l'Oriol s'havia preguntat per què escrivia tot allò. I per què havia triat aquelles temàtiques per expressar-se i no havia optat per escriure relats fantàstics on tot és genial i tot va bé, aquells on mai hi ha problemes per resoldre.

La resposta encara no la s'havia del cert, l'únic que es podia respondre era: Perquè no tot és de color de rosa.

CAPÍTOL 4

Abans d'anar a casa seva, volia estar sol una estona i va decidir anar a l'estany. Era l'únic lloc on sabia que podria estar completament sol. A més aquell lloc ja el tenia idealitzat, havia passat tantes tardes allà, que es coneixia cada mil·límetre d'aquell exòtic racó.

Quan un petit detall havia canviat o hi havia petjades que no eren seves, se n'adonava només d'entrar-hi. Com que no s'hi podia fer gaire res a part de portar-se un llibre de casa i llegir, s'havia acostumat a observar tot el que passava al seu voltant i a pensar. Pensar molt.

Com que ara el sol es ponia més tard i hi havia més hores de llum, aprofitava algun moment que tenia lliure, agafava la bicicleta i amb un moment es plantava allà. Però havia d'afanyar-se, perquè en aquell indret el sol es ponia molt abans, a causa de la frondositat del lloc.

Travessava la palanca, deixava la bicicleta recolzada en un pollancre vell, donava un suau cop a l'indicador, i ja era dins. Trepitjava milers de branques i fulles en descomposició i com sempre, s'asseia en un travertí enorme que hi havia en un costat, encenia una cigarreta i escoltava la remor del vent juntament amb el cruixir de les fulles, trepitjades, potser, per algun animal.

L'atmosfera era molt densa i en ple estiu, al capvespre la temperatura baixava molt. Un dels motius perquè fumava era aquest, per sentir-se més càlid, perquè cada calada que feia l'omplia d'escalfor. I l'altre era per desprendre's del cànnabis.

Feia ja dos anys, en una festa d'aniversari, l'Oriol havia estat convidat juntament amb en Ferran. La nit va anar genial i l'ambient era molt bo. No sé si per l'emoció d'estar sols i

tenir alcohol per beure, 'd'alliberament o potser la sensació de ser gran, van fer que ells dos, en un extrem de la sala juntament amb un company de classe repetidor, provessin el seu primer porro.

Sortir a fora i veure estrelles on no hi eren i riure per qualsevol motiu, va ser el detonant per començar aquesta nova relació amb les drogues.

Doncs un dels motius pel qual l'Oriol fumava cigarretes era per deixar aquest hàbit, que durant dos anys l'havia estat perseguint. No era res dolent, segons ell, fumar-se la fulla d'una planta és com posar una combinació d'herbes fines en un bistec per adobar-lo i després menjar-se'l. Total, és el mateix, d'una manera o altre ho cous. Però, els efectes secundaris ja començaven a ser visibles i la seva opinió va canviar, ara pensava que algun dia o altre calia deixar-ho i què millor que començar a fer-ho ara.

L'Oriol s'asseia durant una bona estona en aquell tros de traverí, i poc a poc anava consumint la cigarreta que tenia entre els dits, l'apagava i n'encenia un altre.

Els únics sorolls que sentia eren: les fulles cruixir, el xipolleig de l'aigua, la remor del vent i, últimament, la veu dels seus pensaments.

CAPÍTOL 5

Va insertar la clau al pany, llavors li donà mitja volta, fins a sentir al “clec” i la porta es va obrir.

Totes les llums estaven apagades, excepte la làmpada del menjador, que sempre la deixaven oberta.

–Hola? Hi ha algú? Mare?

No va sentir cap resposta ni cap soroll, per tant va suposar que la seva mare encara no havia arribat. Treballava fora del poble i com que plegava a l'hora punta moltes vegades trobava trànsit i tardava més a arribar. Per això no es va estranyar que encara no hi fos, si de cas, li trucaria.

–Hola Oriol! - va dir sa mare amb una veu dolça-.

–Hola! On ets? Jo ja sóc a casa.

–Doncs ja he arribat, però havia de passar per casa els avis a deixar un paquet. D'aquí deu minuts sóc a casa.

Els seus pares estaven separats des de feia onze anys ja. Ell era bastant petit i quasi no se'n recorda, però recorda el que li va dir la seva mare una nit.

–Mare, on és el pare? Que no es troba bé?

–No fill, no és això. El teu pare està perfecte, el que passa és que hem decidit que ell anirà de vacances en una altra casa uns dies. I després, potser anirà un temps a casa dels avis de Barcelona.

–Per què? Que ja no t'estima? Que tu no l'estimes? Que ha passat alguna cosa? Que

ja no m'estima?

–No carinyo, tampoc és això. Però necessitava estar sol i ha volgut anar-hi ell sol, ja vindrà a explicar-t'ho amb més calma d'aquí un temps. No pateixis. Au va, tanca el llum i a dormir que demà t'has d'aixecar aviat.

Uns mesos després el seu pare el va anar a veure i li va explicar que havien d'estar separats amb la mare, però que d'ell no se'n separaria mai, perquè l'estimava molt.

Anys més tard va saber que aquella altre casa on el seu pare hi anava de vacances era un hospital psiquiàtric. I que el lloc on ara vivia era un pis protegit, per malalts amb esquizofrènia. Això va ser un cop dur per l'Oriol. Sempre havia notat el seu pare estrany. Bé, potser estrany no és la paraula adequada, però sí que el notava al seu món. Cada matí es prenia una pastilla, i al vespre, abans de posar-se al llit una altre i mai havia sabut el per què. Si no estava malalt ni li passava res dolent per què es prenia tants comprimits?

Una nit, quan ja dormia, va sentir de sobte que s'obria la porta. Ell es va despertar i va sentir la veu de la seva mare i la del seu pare. L'endemà, quan es va llevar el seu pare no hi era, la mare va dir que estava a l'hospital perquè havia caigut del llit.

Dos dies més tard, es va obrir la porta i va entrar son pare, feia bona cara, l'Oriol se'n va alegrar moltíssim i va córrer a abraçar-lo: “Ai pare, que bé que hagi tornat!”

El seu pare era un home de cinquanta dos anys que treballava en una empresa de

jardineria especialitzada a donar feina a malalts mentals. A part d'això cobrava una pensió de l'estat i podia viure tranquil·lament.

Era un home molt semblant a l'Oriol, més alt i més barbut. Amb ulleres rodones i amb el cabell molt curt. Tenia els ulls de color marró i li brillaven tant, que semblava que moments abans hagués estat plorant desconsoladament. Eren uns ulls que entendrien l'ànima.

Sempre anava vestit amb camisa de cotó i pantalons negres de lli. Algunes de les seves passions eren: llegir llibres històrics i mirar pel·lícules de ciència-ficció.

Tot i que les pel·lícules de ciència-ficció eren la seva passió, no volia que en cap sortís ni un cadàver, ni un assassinat, ni cap mort que no fos de vellesa. Perquè sempre deia que quan sortís del cinema o de casa seva, el perseguiria la mort i aquesta sensació el feia estar molt malament.

I el seu pitjor vici era el tabac. Els malalts mentals tenen la costum de fumar molt. La resposta és senzilla, les substàncies del tabac suavitzen els efectes dels fàrmacs i el tractament.

Tot i això, era un home molt agradable. Sempre explicava les seves aventures i anècdotes, i quan les explicava notaves com si ho estigués visquen al moment; feia ganyotes i gesticulava amb la mà.

Tot i les veus que sempre el perseguien, era molt bon home.

CAPÍTOL 6

Es va obrir la porta i va entrar la seva mare. Ell estava a la seva habitació estirat al llit, amb els llums tancats, en un ambient molt misteriós. Però sonava una música clàssica de fons que transformava aquest ambient misteriós amb melancòlic.

Li agradava molt estar sol, sempre defugia la multitud i les aglomeracions de gent. Per això feia molt de temps que no anava a comprar roba, perquè totes les botigues estaven plenes d'adolescents consentits amunt i avall, que intentaven trobar alguna peça que els hi canviés la seva aparença i els fes sentir més guapos. Ni ulls pintats, ni llavis massa vermells, ni galtes descolorides, ni morè artificial, prou manipulacions estètiques!

També no suportava anar a veure els seus tiets a Barcelona. L'estressava molt veure tanta gent, vestida diferent i de tantes races. El posava molt nerviós: s'agitava i no volia sortir del cotxe. Fins que la seva mare havia de deixar-lo just davant la porta de casa la seva germana, ell pujava corrent i s'esperava a dalt mentre ella intentava trobar aparcament.

Deia que la gent el mirava i sentia els seus ulls clavats al clatell. Per això quan notava un calfred, sempre pensava que algú desconegut el seguia i es girava instantàniament i començava a pensar que l'estaven mirant, que el seguien, que aquells qui l'envoltaven no eren humans i sobretot, desitjava que marxessin d'allà, que el deixessin en pau, ell no havia fet res dolent.

Sempre que tornava cap a casa i era de nit, passava per els mateixos carrers i contava les faroles, per distreure's. Si no feia això, els seus ulls començaven a moure's amunt i

avall, dreta i esquerra molt ràpid. El seu coll es girava, una vegada darrera una altra, molt ràpid. Els seus peus adelantaven el pas, quasi corrent. I el seu cervell processava informació falsa, molt ràpid. Tot aquest conjunt feien que els seus batecs, també anessin molt més ràpid de les pulsacions normals. Llavors, de les arrels dels cabells començava a brollar-hi una suor freda: a angoixa, a estrès, a por.

–Oriol? Què dorms?

Com que no obtingué resposta i com que l'habitació estava tant fosca i l'Oriol girat d'esquenes, segurament devia estar dormint. Per això va abaixar el volum, va ajustar la porta i anà a preparar el sopar. Si era necessari, després el despertaria.

Aquest fet moltes vegades succeïa, quan la nit anterior no havia dormit gens a la nit.

Hi havia nits que no podia dormir, sobretot quan durant el dia no havia fet exercici físic i de nit no estava cansat o quan s'havia pres un cafè a mitja tarda. Llavors, a la nit, escoltava música o escrivia algun conte nou.

A la seva mare el preocupava que fes això, perquè moltes vegades l'havia sentit parlar sol o tenir el volum de la música massa elevat. Però un dia, va haver d'aixecar-se a mirar què passava perquè el que sentia no era normal.

Va ser la nit d'un divendres. Ell va tornar a casa després de sopar, sense avisar a la seva mare que no hi aniria i quan la seva mare va trucar-lo, havia desconnectat el mòbil. Va arribar cap allà als volts de mitjanit, quan ella s'acabava de posar al llit.

–Hola mare. Ja he arribat.

–Hòstia Oriol! Podies haver avisat. On eres? Saps el què m'has fet patir?

–Ho sento, se m'ha acabat la bateria del mòbil i no me n'he adonat fins ara. I sense voler-ho, no m'he preocupat de l'hora.

–Demà me l'explicaràs pam a pam, aquesta història. Bona nit, fins demà.

–Bona nit.

Tot semblava normal, l'Oriol va tancar la porta de la seva habitació i la mare es va adormir. Però ben entrada la matinada, va començar a sentir cops, eren uns cops intermitents, com si fos el ritme d'una cançó. Aquest fet, va fer estranyar la seva mare, que encara no havia obert els ulls per mirar quina hora era.

Minuts més tard, regnava un silenci absolut. Els copets havien desaparegut.

Llavors, va sentir el soroll de la porta que s'obria, no sabia si era la de l'Oriol, però era el soroll d'una porta tocant a la paret: un clac. Es va incorporar, va mirar l'hora -les cinc del matí- i sense obrir el llum, va esperar a veure si sentia algun altre soroll inusual.

Començà a sentir, el fregament d'algun objecte amb el terra. Com si algú estès fregant o arrossegant un matalàs. Era un estira i arronsa, primer se sentia el fregament que avançava i després un silenci molt breu, i així repetidament. Aquell soroll s'estava acostant a la seva habitació, molt lentament.

Ella sempre deixava la porta de la seva habitació entreoberta, per poder sentir si l'Oriol cridava, però també per poder aïllar el seu son del soroll del trànsit o del camió de les escombraries.

La porta s'obrí fins a tocar la paret. El cor li començava a anar a velocitats desmesurades.

–Oriol? Ets tu?

–Mare -es va sentir la veu del seu fill, entre sanglots-, hi ha algú a la meua habitació.

La reacció de la seva mare va ser instantània: obrir el llum de la tauleta, aixecar-se, aixecar l'Oriol del terra i córrer cap a la seva habitació.

–Tu, queda't aquí.

La seva mare tenia caràcter, anys de Karate quan era jove li havien proporcionat la seguretat necessària com per afrontar aquests moments i potser, poder clavar-li un bon mastagot al brètol aquell que invadia el seu espai.

Però la sorpresa va ser seva, en obrir el llum del passadís i després el de l'habitació de l'Oriol, s'adonà que allà no hi havia ningú i que no hi havia ni el més mínim rastre que algú de fora hagués pogut estar allà. Va mirar sota el llit, dins l'armari i sota l'escriptori, però no va trobar-hi ningú.

Mentre anava cap a la cuina, per assegurar-se si hi havia un intrús, anava obrint cada llum que trobava. En un obrir i tancar d'ulls la casa estava totalment il·luminada i totes les portes obertes. La porta principal estava tal i com ella l'havia deixat i com segurament, l'havia deixat l'Oriol en entrar, i a la cuina no hi havia ningú. Al menjador, que comunicava, tampoc hi havia res d'estrany. Va passejar-s'hi una bona estona, mentre pensava què collons havia sentit o vist el seu fill que l'hagués fet pensar que allà hi havia algú, perquè ara que ho estava comprovant tot s'adonava que era totalment impossible que hi hagués algú amagat allà.

Mitja hora més tard, després d'assegurar-se totalment que casa seva estava neta de forasters, va decidir poc a poc tornar a la seva habitació.

Cada interruptor apagava el llum de darrera seu i mica en mica, la foscor va tornar a

regnar a casa seva, fins arribar a la porta de la seva habitació, on veié a l'Oriol dormint profundament sobre el seu llit. Fins demà amor meu, pensà.

L'endemà, però, la seva mare preferí no parlar-ne. Si l'Oriol volia, ja trauria el tema, però era millor oblidar allò. Potser, per algunes circumstàncies l'Oriol havia confós que havia entrat algú a la seva habitació o potser va somiar-ho i quan va despertar-se sobresaltat, s'imaginà que era veritat.

Però realment, costava molt de creure aquesta última hipòtesi. Quan sentí la seva veu i veié els seus ulls amb les llàgrimes galta avall, era complicat solucionar-ho amb un "ho ha somiat". Perquè ja no tenia pas cinc anys, ni deu.

Hi havia alguna cosa que anava més enllà o més endins del què realment creia.

CAPÍTOL 7

Se sentia una olor a cafè molt forta, quan va arribar a la porta de la cuina. Sense voler-ho, la seva mare havia deixat la cafetera encesa i havia anat fent cafè, fins aquell instant que la va apagar.

Tenia feina a fer, per això després d'apagar la cafetera i prendre's un suc de taronja, es tancà a la seva habitació.

Va posar la ràdio i en aquell moment sonava una cançó de l'Albert Pla: *Soñando*.

Mai havia sentit aquella cançó, però la lletra l'havia captivat, va deixar el que estava fent, s'assegué al llit i l'escoltà atentament:

Yo estube al borde de la muerte tantas noches, y sin embargo, estoy en pie yo sigo aquí. Sigo soñando.

La lletra d'aquella cançó semblava feta expressament per ell. Ell havia estat moltes nit al costat de la mort; la notava, notava la seva presència, però tanmateix, es despertava viu.

Era una sensació difícil d'explicar amb paraules. Moltes vegades havia intentat fer-ho mitjançant els contes, però mai havia estat capaç de descriure-la bé.

L'havia anomenat *La nit traïdora* o *Viatge Austral*.

Perquè realment, s'havia plantejat si aquella sensació no només la tenia en somnis.

Moltes vegades estirat al llit, amb els ulls oberts i amb una foscor absoluta, es transportava en un lloc nou: en un passadís molt llarg, sense fi. Amb el sostre molt baix, amb les parets blanques i amb una llum blanca il·luminant el final.

Intentava moure el cap, a banda i banda, però aquell enorme passadís no desapareixia, també intentava tancar els ulls, però no funcionava. Intentava moure's, però empitjorava

l'imatge, es difuminava.

El que havia après a fer per calmar aquella sensació i que desapareixes, era relaxar-se, pensar amb coses que el fessin somriure i que li transmetien un sentiment de felicitat.

Només fent això, la imatge desapareixia lentament i tot tornava a la normalitat: ell estirat panxa amunt, amb els ulls oberts i regalimant de suor.

Després de pensar molt en aquella cançó, va decidir que se la descarregaria per Internet.

Una solució ben senzilla per poder-la escoltar quan volgués.

La ràdio seguia sonant amb els *hits* actuals.

De cop, va renunciar a fer els deures ara, li feia mandra i no estava suficient motivat com per posar-se a fer sintaxi.

Mentre sortia de la seva habitació, va topar-se amb el rellotge. Era tard, la seva mare no tardaria gaire en arribar i calia fer el sopar encara. Potser després pararia la taula del menjador.

Tenia ganes d'engegar la televisió i estarrufar-se al sofà, sense haver de preocupar-se per res.

Damunt la calaixera del passadís hi havia una llibreta, com un diari. Era de color negre, fabricada amb pell falsa, tamany quartilla i bastant gruixuda. L'obrí.

A primer pàgina hi havia una llista de la compra: 4 tomàquets madurs, 2 llaunes de cervesa, detergent, desodorant, gel de dutxa i 1 quilogram de pastanagues.

I les altres pàgines estaven en blanc. Bé, en algunes també hi havia números de telèfon i alguna altra llista de la compra que devia haver fet la seva mare.

Aquella llibreteta li aniria perfecte per poder-hi dibuixar o escriure-hi els seus contes, era

del tamany ideal. I no semblava pas que la seva mare l'utilitzés, mai li havia vist.

Va obrir la porta de la seva habitació i llançà la llibreta damunt del llit.

CAPÍTOL 8

Després de dues setmanes, a la recta final del curs, calia estudiar perquè els exàmens finals estaven a tocar i si no volia repetir curs havia de posar-hi esforç. En concret, hi havia dues assignatures que l'Oriol no acabava de pair. Aquestes eren llengua catalana i literatura i anglès.

No feia faltes quan escrivia ni tampoc li costava aprendre la gramàtica, però el que ell no suportava era haver d'estudiar-se pilons de fulls de l'història de la llengua catalana, així com els autors i les seves obres. No ho suportava, era una cosa que el superava. No podia posar-se a memoritzar tantes coses a la vegada. No era capaç d'això i mai havia trobat el mètode més eficaç per estudiar-ho. I sempre suspenia a l'últim moment per aquest problema.

L'anglès, ja era un altre món apart. Les llengües estrangeres sempre li havien costat molt. Un any va fer francès com a assignatura optativa i el resultat va ser un fracàs absolut. Des d'aquell dia, havia fet creu i ratlla al francès. I amb l'anglès, ja feia uns anys que començava a passar el mateix.

Però l'empenyava molt no poder aprofitar aquells dies de ple sol.

El primer dia de Juny sempre li havia donat una sensació de llibertat condicional; el sol s'amagava més tard, la gent sortia més a passejar, ja no tenien tantes classes o s'havien acabat i les hormones s'activaven.

I l'Oriol no suportava estar tancat, podent observar el cel blau, sense ni un núvol amenaçant tempesta.

Li costava molt concentrar-se. Va intentar posar-se música, obrir el llibre i començar a llegir. Després feria uns apunts amb el que acabava de llegir. D'aquesta manera esquematitzava més la lliçó i ja la memoritzava mentre feia els apunts. Era un consell del professor de català, més aviat a ell mai li havia funcionat, però ho feia per amor a l'art, per no tenir remordiments.

Després de llegir les dues primeres pàgines, va tancar el llibre de cop. No recordava res del que acabava de llegir.

El que ell desitjava era asseure's al sofà i continuar llegint els escrits que havia fet el seu pare en aquell diari de pell falsa.

Unes setmanes abans accidentalment havia trobat aquell diari damunt la calaixera del passadís de casa seva. Com que quan el va obrir no hi va trobar res d'estrany, només unes notes i llistes de la compra, se'l va guardar. Perquè ell l'aprofitaria per escriure-hi o dibuixar-hi.

Però un dia, quan es va voler posar a escriure estirat al llit, sense voler-ho el va obrir per l'última pàgina. A l'última pàgina hi havia una firma enorme, que ocupava mitja pàgina perfectament. Les altres pàgines també estaven escrites amb bolígraf blau. Quan les va començar a llegir, es va quedar de pedra.

El seu pare havia escrit aquell diari després de passar els brots psicòtics a l'hospital.

Segurament les havia escrit en el pis de protecció oficial on s'allotjava, per tenir-ne constància i evadir-se, perquè la qualitat d'aquells escrits era bastant bona, s'hi notaven hores d'escriptura i molta concentració. I el seu pare no era un home molt culte.

No hi havia cap introducció ni presentació a la primera pàgina. Els escrits començaven del no res i s'acabaven igual, sense cap ordre. Però a totes les pàgines hi havia la data a l'esquerra i el nom a baix a la dreta.

Cuando tenía 20 años de juventud, me fué diagnosticada una enfermedad mental. He pasado la vida en resignarme aceptar lo que convella sufrir y padecer esquizofrenia paranoide, con muchos años de evolución en mi proceso de disfunción de mi cerebro enfermo.

Mi padre solía decir que en los familiares siempre había otro con los mismos rasgos constitutivos. Lo entendía perfectamente cuando me lo explicaba mi padre; lo que padezco lo sufrió también mi tía María, hermana de mi padre, que le explicaba la evocación y las vivencias que le sucedían.

L'Oriol devorava aquell dietari. Si l'atzar no l'hagués portat a topar-se amb aquella llibreteta mentre sortia de la seva habitació, mai hauria sabut el què realment li passava al seu pare.

Encara no li havia dit a la seva mare que l'havia trobat. Segur que ella li faria tornar i s'empenyaria perquè hauria agafat una cosa que no és seva sense demanar permís.

Però en el fons, aquell diari tampoc era de la seva mare, l'Oriol no havia de viure enganyat, ell també tenia dret a saber el què havia passat el seu pare en aquells moments. Llegia la veu de la seva consciència.

Hace calor de verano en la calle. Tengo las ventanas abiertas de mi alcoba dónde escribo ahora. También las ventanas de la cocina y la de la sala de estar estan abiertas con sus respectivas mosquiteras, y a pesar de ello no entra aire fresco.

Lo que voy a escribir y relatar a partir de aquí, es producto de mi mente esquizoide y por eso les alerto hipotéticos lectores del aquí presente, pues que no les extrañe lo redactado aquí y ahora:

Sinceramente, mi mente está diagnosticada de Esquizofrenia-Paranoide y hace muchos

años que se me declaró esta función, mejor dicho disfunción psíquica, en el proceso de mis ideas en el cerebro. Porque nos entendamos llanamente y claro: estoy enfermo psíquicamente.

Mi mente está algo alterada, pero compensada con medicamentos y la terapia ocupacional. Mi cerebro funciona tan deprisa que no se reacciona a veces de lo rápido que funcionan mis neuronas.

Se por experiencia propia que doy muchas vueltas a las cosas y a mi historia. A mi entender, yo diría que he nacido con genes de la enfermedad mental, ya que de muy pequeño mi mente era algo más inteligente de lo normal, yo pensaba y actuaba de forma demasiado inteligente para ciertos aspectos y fases. Mi mente se regía por descubrir nuevos mundos.

Por según qué cosas me interesaba por ello y le daba rienda suelta a mi imaginación fantástica.

En los estudios de Parvulos, no destacué. Los estudios obligatorios (primaria) los realicé con problemas de adaptación a mi edad. Y en la enseñanza secundaria, perdí el miedo que tenía con la pelota de fútbol.

Quisiera despertar de este falso sueño de Ensoñaciones y Fabulaciones en que me encuentro.

Lo que sucede actualmente es que vivo con miedos y fobias.

Pàgines i més pàgines, escrites en primera persona, explicaven com era el seu pare. I
ahora, com seria ell.

CAPÍTOL 9

Uns dies després, es va adonar que aquell diari, que ja s'havia rellegit masses vegades, reflectia la seva vida actual.

A ell, també li feia por caminar de nit, quedar-se sol. Transportar-se a la distància i aparèixer en un lloc nou. Teletransportar-se. Ser engolit per la televisió. No tenir visió del que passa al seu voltant. Estar envoltat de molta gent. Odiar a la gent que el parlava amb un to més alt. No sentir el to de la seva veu. Sentir-se mort. Sentir-se viu, després. Haver de deixar les coses per després. Deixar de caminar. Deixar de sentir. Deixar d'estimar. Començar a odiar. Ser superior i sentir-se inferior. No superar-se. No poder conèixer a gent nova. Guardar els objectes nous per estrenar. Tenir por del massa nou i del massa vell. Respirar feixugament, com un vell. Respirar aire tòxic. Ser un toxicòman. Quedar-se tancat a casa. Haver-se de quedar tancat en un centre. Enfrontar-se a noves energies, a les noves tecnologies. A la nova vida. Poder fer-ho, poder fer-ho tot sol. No parlar sol. No cridar sol. No estava sol.

Estar cerca de algo que me guste, me hace sentir muy buena química. Sentir vibraciones positivas. Hace una atmósfera muy bonita de describir, de contar y de relatar.

Fuera la timidez.

La seva mare també feia ja molt de temps que el trobava estrany. Sobretot estava distant de tot.

Moltes vegades havia intentat conversar amb ell sobre el seu estat anímic. Però la

resposta sempre era la mateixa: Ai mare! Jaestic bé! Deixa'm en pau!

O quan s'havia d'aixecar del llit per anar a la seva habitació, perquè tenia el volum massa alt, sempre li contestava amb ràbia: No puc escoltar música o què? No puc estar ni un minut tranquil en aquesta casa!

Estava molt susceptible, revolucionat i també se'l veia una mica trist.

Feia temps que no quedava amb els amics, es passava la major part del dia a casa tancat o anava al seu lloc, a l'altre punta de l'estany a fer una cigarreta. Llavors, tornava a casa.

No sabia si li haurien anat bé els exàmens, però tampoc li importava. Quan li diguessin la nota, ja tindria temps d'emprenyar-se i cridar, no calia fer-ho ara.

Havia escrit nous contes. Tots amb un mateix argument principal: la por. Narrava aquella por que ell experimentava i el què per ell eren fòbies.

Un dia, després de llegir unes pàgines del diari del seu pare, que explicava el què li passava quan estava nerviós i s'estirava al llit, que ho començava a veure tot borrós, s'adonà que allò coincidia força amb el què a ell li passava i mai havia descobert el per què. Per això, va endollar l'ordinador i escrigué la paraula al·lucinació en el buscador. Li van sortir un munt de resultats molt semblants. Tots parlaven del mateix: desordre dels sistemes sensorials o percepció falsa.

I llavors, classificaven diferents tipus d'al·lucinació, entre els quals hi havia l'al·lucinació visual.

Al·lucinacions visuals¹ que solen anar acompanyades d'una tonalitat afectiva eufòrica i exultant (visions místiques i estats d'èxtasi) o apassionada (visions eròtiques); les més

¹ Definició extreta de l'Enciclopèdia Catalana.

simples (fotòpsies) són caracteritzades per la percepció de tot el camp visual tenyit d'un color o per l'aparició d'un espurneig; en d'altres, més complexes, hom pot veure persones, objectes, paisatges; és molt freqüent en el *delírium trèmens* la *zoòpsia* o visió d'animals, generalment petits i repugnants.

Després de que aquesta definició el deixés col·lapsat. Va decidir continuar buscant, calia saber tot el què li estava passant i informar-se. Posà novament en el buscador

Esquizofrènia Paranoide.

Aquest cop, els resultats pintaven més malament. No hi havia enciclopèdies, hi havia fòrums clínics.

CAPÍTOL 10

Vaig començar a pensar que el què m'estava passant no era del tot normal.

Jo recordava que temps abans era un noi actiu. Que m'agradava bastant fer esport i estar amb els meus millors amics, que són pocs.

Sempre havia estat tímid i reservat, no acostumava a explicar els meus secrets ni tampoc les meves preocupacions. La gent em considera una persona estranya, d'aquelles que "mai passa res", encara que pel seu rostre pots endevinar que no està del tot fi. És per això que mai m'han sabut ajudar i tampoc tractar de la millor manera, sempre m'han deixat ser com sóc.

Al començament -dos mesos i mig abans- vaig notar que havia canviat la meva manera de ser i d'expressar-me. Havia abandonat molts hàbits i havia aconseguit l'estigma d'un presoner: sempre fent mala cara i molt callat.

Vagarejava pels carrers sense saber què estava buscant. Intentava trobar algun senyal que m'advertís que no estava canviat. Alguna cosa que motivés i que em fes recordar èpoques anteriors, però mai vaig trobar aquesta cosa perduda.

Mica en mica, vaig començar a adquirir noves aptituds. Refusava parlar amb gent desconeguda, em negava a entrar en llocs desconeguts i a envoltar-me de gent nova. Començava a sentir ràbia per la gent que em mirava fixament, mentre caminava. I tot això, ho compensava amb un porro a l'altra punta de l'estany. Allà hi estava còmode, ningú em mirava fixament, ni havia de parlar amb ningú. Sobretot buscava la soledat i la tranquil·litat per fumar una estona i pensar, encara que hagués de pagar un preu massa

car, després de tot.

Vaig arribar al punt de no parlar amb ma mare. No m'adonava del què estava fent, però en aquells moments l'havia catalogada d'extraterrestre. Encara ho recordo com si fos ahir;

La seva mare va entrar a l'habitació sobresaltada.

–Oriol, què dimonis has fotut amb el sofà? Està tot esparracat!

–Calla! Que tu no ets la meva mare! Torna al teu lloc d'origen!

Va tancar la porta de cop i va posar una cadira fent de contrafort, perquè no es pogués obrir la porta.

En aquell moment, havia estripat el sofà amb un ganivet, perquè pensava que hi trobaria armes o droga. La nit anterior vaig veure com la mare hi amagava alguna cosa, però el cert és que no sé si ho vaig veure o ho vaig delirar. És per això que vaig estar dos dies sense sortir de l'habitació. Només sortia quan estava segur que la mare no hi era, per anar a la nevera i agafar alguna cosa de menjar. Recordo que aquells dos dies ho vaig passar molt malament. Sentia molta gent parlar darrera la porta en un idioma estrofolari. I em feia por que em vinguessin a buscar a mi.

Però tot això ja són records passats, ara estic millor, molt més equilibrat psíquicament.

Encara recordo també, com la mare em va obligar literalment a anar a l'hospital. Jo m'hi negava rotundament, perquè encara creia que aquells canvis només eren producte de la meva imaginació o eren normals, seguint el cicle de la vida.

Però un dia, quan m'acabava de llevar, va entrar a l'habitació i s'assegué al meu costat.

Jo encara estava dins del llit amb pijama i sense obrir els dos ulls completament, però em digué:

–Oriol, avui anem a l'hospital, això ja no pot continuar així. Em fas patir molt!

–No mare, no vull anar-hi. Estic bé, t'ho prometo. I deixa'm dormir una estona més que són les set del matí!

–Oriol, fil meu, sé que tu tens el diari del pare. Oi que l'has llegit?

Se'm van obrir els ulls de cop. Però no vaig contestar, era una resposta òbvia.

-Has de saber Oriol, que el teu pare s'ho va passar molt malament. Era un home senzill i modest, però també va creure que el què li estava passant era normal. És per això que, fes-me cas Oriol, serà un moment.

Em va emocionar molt que la mare parlés del pare, en aquell moment. Segur que ella també havia patit d'una forma semblant, però sense tenir cap malaltia diagnosticada. Per això vaig decidir acceptar. Si funcionava posaria fre a aquelles visions fantàstiques. Però per el contrari, hauria de trobar algun psicòleg que m'analitzés a fons.

Vam arribar a les deu del matí al centre hospitalari de malalts mentals. No recordo gaire bé com estava anímicament, però sé que molt nerviós. Mentre aparcàvem el cotxe, ja vaig començar a contar arbres, per distraurem.

Un cop a dalt, ens van atendre de seguida, segur que la mare ja havia demanat hora, dies abans. O coneixia el metge.

Ja era a dins. El doctor portava una placa damunt la bata blanca, just al costat del cor on hi figurava el seu nom: Doctor Mas. Psiquiatria.

Feia respecte aquell cognom juntament amb el departament de psiquiatria.

Em va començar a fer moltes preguntes: si estava bé a casa, si tenia amics, si acostumava a explicar les coses als més propers, si fumava, si bevia, si m'agradava caminar sol de nit i si tenia un lloc especial on anar a refugiar-me quan desitjava estar sol. De tot allò només en vaig treure una conclusió, aquell home era burro.

Les seves paraules em sonaven prepotents i desmesurades. Ho preguntava tot com si ja sabés la resposta. Doncs per què m'ho preguntava tot allò?

De fet, tampoc estava gaire atent, només volia sortir d'allà, arribar a casa, fumar-me una cigarreta i començar a escriure un conte nou. Per això el meu cap estava en un altre món, fora d'aquella maleïda consulta.

Llavors, em va donar ple de manuals, tríptics, fulletons i fins i tot un llibre, anomenat: *Descubre un nuevo camino*

Hòstia, només em faltava això. Jo sabia que aquella tonteria s'acabaria aviat, n'era conscient de tot el que passava, però no ho entenia. Em vaig posar en mode *stand-by*.

Després d'una hora, s'aixecà de la cadira i li digué a ma mare:

- Bé, el diagnòstic no és del tot segur, però per la genètica i les proves realitzades, creiem que podria ser perfectament un cas d'...

Llavors, abans que digués res, em vaig aixecar de cop, vaig obrir la porta i vaig marxar.

Quan sortia per la porta, em vaig girar:

- Vostè és un cabró.

Vaig baixar les escales volant i vaig sortir el carrer sense mirar enrere. No vaig parar de córrer fins al cotxe. Com un flaix, vaig recordar el que havia escrit mon pare, en una pàgina del diari. Hi deia:

Díganme quién está en posesión de la verdad de este mundo que nos toca vivir! ¿Quién?

Quan hi vaig arribar, estava esgotat, em sortia el fetge per la boca i no podia ni pronunciar cap paraula.

Vaig respirar profundament varies vegades; expirar, inspirar, expirar, inspirar, ...

Per sort, portava el diari del meu pare, en una butxaca del jersei. Havia de treure fora el que sentia.

Ja tenia títol per el meu nou conte que aquell dia començava, es titularia: més endins.

6. CONCLUSIONS

Bé, aquesta ja és l'última part d'aquest treball.

És difícil valorar-se un mateix i pensar quines conclusions n'he tret d'aquest extens treball.

Doncs bé, puc considerar haver fet aquest treball, com un repte més a la meva vida que he superat, he aconseguit aquesta meta amb molt d'esforç. Crec que després d'aquests mesos treballant-hi, he crescut com a persona, he ampliat coneixements i m'he obert noves portes cap al futur.

Aquesta experiència és pot catalogar com inoblidable, d'aquelles que no et deixa indiferent. No només per la feina que hi havia a fer, sinó pel fet que haver pogut parlar amb un malalt, haver estat alumne d'una psiquiatre o haver evocat tot el meu talent en escriure aquest petit relat, m'ha ajudat a estimar-me a mi mateix, a pensar que puc fer-ho si ho vull.

Aquest projecte, sense l'ajuda de moltes altres persones no hauria estat possible fer-lo realitat. Sobretot per la dedicació que hi hem posat tots plegats a que funcionés bé, aquesta idea mig esbojarrada que tenia de bon principi, ha donat els seus fruits.

D'aquests treball he après moltes coses. Però les més importants podrien ser:

l'esquizofrènia és una malaltia molt greu, que afecta a un número molt alt de persones.

Quins són els factors que intervenen en el seu desenvolupament, com es pot tractar i quins són els símptomes.

També, quins són els diferents tipus de novel·la, què és una novel·la i com es creen els

personatges.

I per últim, he après a escriure correctament. A desenvolupar una idea i portar-la fins al final. A crear personatges, espais i pensaments nous. A fer que el que sembla irreal, és real. Durant un temps, he fet d'escriptor.

Però no només això aquest treball m'ha servit per aconseguir fer un treball de veritat.

Perquè, en el fons, també costa fer una introducció, un índex o una bibliografia. També costa posar-ho tot en ordre i trobar les paraules justes per a cada títol.

Però més enllà de tot això, més endins de l'esforç físic i mental, aquest treball ha sigut una nova experiència. Un nou conte on el protagonista sóc jo, i els personatges secundaris sou tots vosaltres. I de lectors, ho som tots.

7. BIBLIOGRAFIA

Autors diversos. *Descubre un nuevo camino: apoyo y consejos para personas con esquizofrenia.*

Arribas, M^a Pilar. Martínez, J.Joaquín. Pedrós, Alfonso. Tomás, Amparo. Vilar, José. *Convivir con la esquizofrenia: una guía de apoyo para familiares.* Promolibro, 1996.

Obiols, Jordi E., i Obiols, Joan. *Esquizofrenia.* Barcelona: Martínez Roca, 1989. Serie SALUD 2000.

Urbegi. *Diario de un esquizofrénico.* 2001 Bilbao: Desclée de Brouwer, 2001.

García Viñó, Manuel. *Teoría de la novela.* 2005 Barcelona: Anthropos, 2005. Biblioteca A.

Pennac, Daniel. *Com una novel·la.* 1993 Barcelona: Empúries, 1993.

Soldevila, Llorenç. *Una novel·la són paraules: introducció a l'obra de Mercè Rodoreda.* 2000 Barcelona: Proa

Esther Moreno Cidoncha, *Esquizofrenia.* En línea, Psicología Online:

<http://www.psicologia-online.com/colaboradores/esther/esquizofrenia1/index.shtml>

Esquizofrenia. En línea, Internet, PsicoActiva: <http://www.p psicoactiva.com/esquizof.htm>

Miquel Bernardo, *Esquizofrenia.* Edició 26-03-2007. En línea, Internet, Fórum Clínic:

<http://www.forumclinic.org/enfermedades/esquizofrenia/informacion/que-es/que-es-l-esquizofrenia-2>

8. AGRAÏMENTS

A l'Albert, per formar part d'aquest projecte. Per fer-me tirar endavant i per donar-me suport. Però sobretot, per confiar en mi.

A la meva mare, per recordar-me que el treball de recerca era allà... i no es faria sol. Per fer-me adonar que tenia una mica de talent i que només l'havia d'aplicar.

A en Joshua James, encara que no el conegui, li dono les gràcies per fer tan bona música. Per fer-me motivar en els moments que em tocava escriure i no ho estava. Gràcies, per poder-te seguir escoltant.

A l'Aleix i en Ton, per fer-me de models. I a en Xavier i la Júlia per fer-me de dissenyadors i mestres.

A la Carme Mariscot, per les seves lliçons. I per ajudar-me a reafirmar la meva decisió d'estudiar psicologia. Per fer-me veure que el que expliquen els llibres no és sempre com la realitat i per fer-me veure que la biologia i la genètica són difícils. També, per confiar en mi i donar-me el vistiplau al treball.

A ell, per obrir-me les portes del seu cor i de la seva ment. Per deixar-me llegir i per deixar-me escoltar les seves paraules. Per donar un toc més personal a aquest treball, per

transformar un somni en una realitat. Per fer-me creure el que explicava, per fer-me emocionar. Per fer-me dir interiorment: Jordi, tens molta sort de ser com ets.

I perquè ha estat una de les parts que més m'ha agradat: trobar-te.

A la Valentina, per estar sempre al meu costat. Per fer-me desconnectar del treball i per recordar-me: "Jordi, quantes pàgines et queden?"

A tots i totes que en algun moment heu escoltat la meva idea, m'heu ajudat o m'heu donat consells. A aquells que m'han recolzat i que quan els explicava el tema, han esbossat un somriure.